

SOẠN BÀI TÂY TIẾN

Soạn bài Tây tiến của Quang Dũng được Đọc Tài Liệu biên soạn giúp bạn ôn tập kiến thức và trả lời câu hỏi trang 90 SGK Ngữ văn 12 tập 1

Muốn **soạn bài Tây Tiến** tốt thì bạn đừng bỏ qua nội dung của bài viết này.

Với những hướng dẫn chi tiết **trả lời câu hỏi trong trang 90 sách giáo khoa**, không chỉ giúp bạn soạn bài mà còn **nắm vững các kiến thức quan trọng của bài học** này...

Cùng tham khảo...

Soạn bài

Tây Tiến

HƯỚNG DẪN SOẠN BÀI TÂY TIẾN CHI TIẾT

Hướng dẫn chi tiết trả lời các câu hỏi SGK:

HƯỚNG DẪN HỌC BÀI

1 - Trang 90 SGK

The văn bản, bài thơ có bốn đoạn. Nêu ý chính của mỗi đoạn và chỉ ra mạch liên kết giữa các đoạn

Trả lời

Theo văn bản, bài thơ tự nó chia ra làm bốn đoạn:

- Đoạn 1: Nổi nhớ khung cảnh chiến trường Tây Tiến của nhà thơ – một chiến trường vừa dữ dội, ác liệt lại vừa thơ mộng, trữ tình.

- Đoạn 2: Cảnh đêm liên hoan ở vùng biên giới Việt Lào tung bừng, rộn rã và cảnh sông nước Châu Mộc huyền ảo, thơ mộng hiện lên qua nỗi nhớ của tác giả.
- Đoạn 3: Chân dung người lính Tây Tiến hào hùng mà hào hoa với lí tưởng đẹp “chiến trường đi chẳng tiếc đời xanh”, với cái chết bất tử đầy bi tráng.
- Đoạn 4: Hồn người Tây Tiến vẫn gắn bó với “Tây Tiến mùa xuân ấy” của một thời đánh giặc anh hùng rực lửa.

Mạch liên kết giữa các đoạn văn chính là nỗi nhớ rất tự nhiên của nhà thơ về một chiến trường và những đồng đội một thời đánh giặc vô cùng gian khổ mà rất đỗi hào hùng. Nỗi nhớ ấy đã “xâu chuỗi” các ý thơ trong từng đoạn với nhau để thành bài ca Tây Tiến của một thời kỳ lịch sử không thể nào quên: từ nhớ khung cảnh chiến trường rồi nhớ đến những vùng đất đã đi qua đầy kỉ niệm, cuối cùng hội tụ lại trong chân dung người lính Tây Tiến mà hồn các anh vẫn gắn bó mãi mãi với mùa xuân của chiến trường đánh giặc đã đi vào lịch sử của dân tộc.

2 - Trang 90 SGK

Nét đặc sắc của bức tranh thiên nhiên được vẽ ra ở đoạn thơ thứ nhất? Hình ảnh đoàn quân Tây Tiến hiện ra trên nền cảnh thiên nhiên ấy như thế nào?

Trả lời

Khung cảnh chiến trường Tây Tiến vừa hùng vĩ, dữ dội, lại vừa thơ mộng, trữ tình. Bên cạnh núi rừng hiểm trở với độ cao rợn người là một mái nhà thấp thoáng ẩn hiện trong màn mưa mỏng nơi lưng chừng núi, bên cạnh vùng đất hoang dại chứa đầy bí ẩn ghê gớm của rừng thiêng với thác gầm thét, với cọp trêu người là một bản làng có cơm lên khói, có mùi thơm nếp xôi và những cô gái xinh đẹp như những bông hoa rừng. Đây là khung cảnh thực của chiến trường Tây Tiến đã được khúc xạ qua tâm hồn lãng mạn, hào hoa của người lính Tây Tiến, phần đông là thanh niên Hà Nội, và được Quang Dũng miêu tả rất thành công bằng miêu tả thủ pháp nghệ thuật, đặc biệt là thủ pháp đối lập.

- Đối lập giữa hai câu thơ về cả hình ảnh, nhịp điệu, thanh điệu:

Ngàn thước lên cao ngàn thước xuống (hai thanh trắc ở cuối câu)

Nhà ai Pha Luông mưa xa khơi (toàn thanh bằng, chủ yếu là thanh không dấu)

- Đối lập giữa hai cặp câu thơ:

Chiều chiều oai linh thác gầm thét

Đêm đêm Mường Hịch cọp trêu người

→ hoang dại, dữ dội, ác liệt

Nhớ ôi Tây Tiến cơm lên khói

Mai Châu mùa em thơm nếp xôi

→ nhẹ nhàng, tươi mát, thanh bình

- Thủ pháp nhân hóa, cường điệu: súng gửi trời, cọp trêu người,...

Hình ảnh đoàn quân Tây Tiến hiện ra trên nền cảnh thiên nhiên ấy cũng rất đẹp:

- Có cái tinh nghịch, dí dỏm của các chàng trai Hà Nội - cũng là sự chiến thắng thiên nhiên ác liệt khi các anh đã “chạm” đến trời, đã lên đến đỉnh cao nhất của chiến trường miền Tây để đánh giặc:

Heo hút cồn mây súng gửi trời

- Có sự hòa hợp thật đáng yêu trong tình quân dân kháng chiến:

Nhớ ôi Tây Tiến cơm lên khói

Mai Châu mùa em thơm nếp xôi.

- Và ngay đến cái chết, sự ra đi của các anh cũng thanh thản, đẹp tuyệt vời

Anh bạn dãi dầu không bước nữa

Gục lên súng mũ bỏ quên đời !

Tham khảo: Để trả lời tốt hơn, các bạn có thể tham khảo thêm những bài văn nêu [cảm nhận bức tranh thiên nhiên miền Tây Bắc qua khổ đầu bài thơ Tây Tiến](#) hay đã được Đọc Tài Liệu biên soạn.

3 - Trang 90 SGK

Đoạn thơ thứ hai lại mở ra một thế giới khác với những vẻ đẹp mới của con người và thiên nhiên miền Tây, khác với cảnh vật ở đoạn thơ thứ nhất. Hãy phân tích để làm rõ vẻ đẹp ấy

Trả lời

Bức tranh thiên nhiên và con người ở đây lại mang những vẻ đẹp mới khác với bức tranh trên, nhưng lại bổ sung cho bức tranh Tây Tiến thêm hoàn mỹ với những sắc màu đầy ấn tượng, khó quên. Đó là bức tranh mỹ lệ, duyên dáng và đặc biệt là rất thanh bình ngỡ như không còn tiếng súng, không còn chiến tranh, chét chóc của những nơi các anh đã đi qua in rõ tâm hồn người lính Tây Tiến lãng mạn, hào hoa, yêu đời. Có vẻ đẹp rục rịch, mỹ lệ mang màu sắc của xứ lạ, phương xa trong một đêm liên hoan quân dân nơi biên giới Lào - Việt; có vẻ đẹp thơ mộng, huyền ảo của “thị trung hữu họa” trên màng sông nước Châu Mộc như một bức tranh thủy mặc phương Đông. Có thể xem đây là những nét bút rất tài hoa của Quang Dũng biểu hiện một hồn thơ lãng mạn hào hoa, tinh tế:

Doanh trại bừng lên hội đuốc hoa

Kìa em xiêm áo tự bao giờ

Khèn lên man điệu nàng e ấp

Nhạc về Viên Chăn xây hồn thơ.

Chiến tranh không còn nữa, ở đây chỉ có đuốc hoa, xiêm áo rục rịch và tiếng khèn, điệu nhạc, hồn thơ quán quýt với tình người, của quân dân kháng chiến và tình nghĩa Việt - Lào gắn bó thủy chung. Cái đẹp ở đây là của xứ lạ phương xa, có nét man dại nên càng thêm đậm đà, hấp dẫn.

Vẻ đẹp của bốn câu sau là vẻ đẹp của một bức tranh có gam màu nhạt với những đường nét uyển chuyển, những hình ảnh chấm phá mà đầy sức kêu gọi:

Người đi Mộc Châu chiều sương ả

Có thấy hồn lau nẻo bến bờ

Có nhớ dáng người trên độc mộc

Trôi dòng nước lũ hoa đong đưa.

Một cảnh sông nước huyền ảo, lung linh, đầy chất thơ của Tây Bắc cùng nổi bật lên hình ảnh cô gái Thái chèo thuyền độc mộc uyển chuyển với bông hoa “đong đưa” như làm duyên trên dòng nước lũ.

Trong một bài thơ viết về một chiến trường ác liệt nhất, về những người lính phi thường, một thời đánh giặc anh hùng rực lửa mà có cả một đoạn thơ tám câu mỹ lệ, thanh bình, êm ả như vậy - thì đó chính là lòng lạc quan, yêu đời, tâm hồn lãng mạn, hào hoa, và trên hết, đó chính là bản lĩnh của nhà thơ - chiến sĩ Quang Dũng.

4 - Trang 90 SGK

Phân tích hình ảnh người lính Tây Tiến được tác giả tập trung khắc họa ở đoạn thơ thứ ba. Qua đó hãy làm rõ vẻ đẹp lãng mạn và chất bi tráng của hình ảnh người lính Tây Tiến.

Trả lời

Trên cái nền cảnh thiên nhiên hùng vĩ, mỹ lệ của chiến trường miền Tây, hình ảnh người lính Tây Tiến hiện lên thật đẹp và đầy ấn tượng, được tác giả cô đúc lại trong tám câu thơ hàm súc, giàu sức gợi cảm và hàm chứa ý nghĩa. Quang Dũng miêu tả rất thật những đồng đội của anh (*đoàn quân Tây Tiến không mọc tóc, da xanh màu lá,...*) nhưng lại đem đến cho họ một vẻ đẹp lãng mạn, hào hoa, đúng với cái chất lính của những chàng trai kinh thành “*đêm mơ Hà Nội dáng kiều thơm*”. Quả đúng như vậy, người lính Tây Tiến mang vẻ đẹp lẫm liệt, hào hùng và sang trọng. Sang trọng ở tư thế ra đi, coi cái chết nhẹ như lông hồng (“*Chiến trường đi chẳng*

tiếc đầu xanh”), sang trọng ở những giấc mơ lãng mạn của người thanh niên Hà Nội. Đây cũng là vẻ đẹp bi tráng của người lính, cả khi sống (những gương mặt tiêu tụy vì sốt rét mà vẫn “*dữ oai hùng*”, vẫn “*mắt trông gửi mộng qua biên giới*” và khi đã hy sinh được bọc lại trong những tấm chiến bào sang trọng, thiên nhiên tấu lên khúc nhạc dữ dội và oai hùng để đưa tiễn hương hồn người chiến sĩ). Ở đây, Quang Dũng không hề né tránh sự chết chóc, sự gian khổ của người lính; nhà thơ đã nói lên sự thật cái “bi” của chiến trường ác liệt nhưng đã lấy cái “tráng” để át cái “bi” thành chất “bi tráng” của người lính Tây Tiến. Và cái vẻ đẹp bi tráng ấy đã được đẩy tới đỉnh cao trong hai câu thơ tuyệt bút miêu tả cái chết – bất tử của các anh:

Áo bào thay chiếu anh về đất

Sông Mã gầm lên khúc độc hành.

Chỉ tám câu thơ mà Quang Dũng đã khắc họa được rõ nét chân dung người lính Tây Tiến như một bức tượng đài bất tử về người lính vô danh một thời đánh giặc không thể nào quên.

Tham khảo thêm một số bài văn nếu [cảm nhận về hình tượng người lính trong đoạn thứ ba bài thơ Tây Tiến](#) để trả lời tốt hơn câu hỏi này.

5 - Trang 90 SGK

Ở đoạn thơ thứ tư, nỗi nhớ Tây Tiến được diễn tả như thế nào? Vì sao nhà thơ viết "Hồn về Sầm Nứa chẳng về xuôi"?

Trả lời

Tây Tiến người đi không hẹn ước

Đường lên thăm thẳm một chia phôi

Ai lên Tây Tiến mùa xuân ấy

Hồn về Sầm Nứa chẳng về xuôi

Sông Mã xa rồi. Tây Tiến xa rồi. Ngồi ở Phù Lưu Chanh, Quang Dũng nhớ về chiến trường xưa và những người đồng đội cũ một thời chiến đấu vô cùng gian khổ mà rục rủa anh hùng. Giữa nhà thơ và những ngày Tây Tiến có cả một khoảng cách thời gian và không gian thăm thẳm (Đường lên thăm thẳm một chia phôi). Nhưng hồn người Tây Tiến thì vẫn gắn với “Tây Tiến mùa xuân ấy”: “Hồn ai Sầm Nứa chẳng về xuôi”, có nghĩa là gắn với những ngày tháng

đẹp nhất của đoàn quân Tây Tiến, một đoàn quân đã đi vào lịch sử của dân tộc như một chứng tích không thể nào quên.

Xem thêm: [Cảm nhận về khổ thơ cuối bài Tây Tiến](#)

LUYỆN TẬP

1 - Trang 90 SGK

Bút pháp của Quang Dũng trong bài thơ là bút pháp hiện thực hay lãng mạn? Phân tích, so sánh Tây Tiến với [bài thơ Đồng Chí của Chính Hữu](#) để làm rõ bút pháp đó.

Trả lời

Bút pháp của Quang Dũng trong bài thơ là bút pháp lãng mạn (*khác với Chính Hữu dùng bút pháp tả thực trong bài Đồng chí*). Bút pháp lãng mạn là vượt lên trên thực tại (thường là khắc nghiệt) để vươn tới cái đẹp của lý tưởng, tìm cảm giác ở những nơi xứ lạ, phương xa hoặc thiên nhiên hùng vĩ, mỹ lệ, thơ mộng. Nhà thơ thường dùng các thủ pháp phóng đại, cường điệu, đối lập để tô đậm cái phi thường, gây ấn tượng mạnh về cái hùng vĩ, dữ dội và cái thơ mộng, tuyệt mỹ. Có thể so sánh với bút pháp tả thực trong bài Đồng chí của Chính Hữu như sau:

Đồng Chí	Tây Tiến
- Áo anh rách vai	- Áo bào thay chiếu anh về đất
- Anh với tôi biết từng cơn ớn lạnh	- Tây Tiến đoàn binh không mọc tóc
Sốt run người vàng trắng ướm mề hôi	Quân xanh màu lá dữ oai hùm
- Đêm rét chung chăn, thành đôi tri kỉ	- Đêm mơ Hà Nội dáng kiều thơm

Với bút pháp lãng mạn, Quang Dũng mới phát huy được sở trường, hồn thơ của mình để đạt được thành công trong Tây Tiến, để lại cho đời một bài thơ bay bổng, say người, tràn đầy cảm hứng lãng mạn về hình ảnh một người lính đẹp và một chiến trường lịch sử hồi đầu cuộc kháng chiến chống Pháp của dân tộc.

Tham khảo thêm những bài văn [so sánh bài Tây Tiến và Đồng chí](#)

2 - Trang 90 SGK

Qua bài thơ, anh (chị) hình dung như thế nào về chân dung người lính Tây Tiến?

Trả lời

* Vẻ đẹp lãng mạn của người lính Tây Tiến:

Qua ngòi bút của Quang Dũng, những người lính Tây Tiến hiện ra đầy oai phong và dữ dội khác thường. Thực tế gian khổ thiếu thốn đã làm cho người lính da dẻ xanh xao, sốt rét làm họ trụi cả tóc. Song, cái nhìn lãng mạn của ông đã thấy họ ốm mà không yếu, đã nhìn thấy bên trong cái hình hài tiều tụy của họ chứa đựng một sức mạnh phi thường.

* Chất bi tráng của hình tượng người lính Tây Tiến :

- Khi viết về những người lính Tây Tiến, Quang Dũng đã nói tới cái chết, sự hi sinh nhưng không gây cảm giác bi lụy, tang thương. Chính vì vậy mà hình ảnh những nắm mồ chiến sĩ rải rác nơi rừng hoang biên giới xa xôi đã bị mờ đi trước lí tưởng quên mình vì Tổ quốc của người lính Tây Tiến. Cái sự thật bi thảm những người lính Tây Tiến gục ngã bên đường không có đến cả mảnh chiếu che thân, qua cái nhìn của nhà thơ, lại được bọc trong những tấm ào bào sang trọng. Và rồi, cái bi thương ấy bị át hẳn đi trong tiếng gầm thét dữ dội của dòng sông Mã.

- Cái chết, sự hi sinh của những người lính Tây Tiến được nhà thơ miêu tả thật trang trọng. Cái chết ấy đã tạo được sự cảm thương sâu sắc ở thiên nhiên. Và dòng sông Mã đã trân trọng đưa tiễn linh hồn người lính bằng cách tấu lên khúc nhạc trầm hùng.

- Tóm lại, hình ảnh những người lính Tây Tiến trong đoạn thơ này thấm đẫm tính chất bi tráng, chói ngời vẻ đẹp lí tưởng, mang dáng vẻ của những anh hùng kiêu dũng chinh phu thuở xưa một đi không trở lại.

- Tây Tiến là sự kết tinh những sắc thái vừa độc đáo vừa đa dạng của ngòi bút Quang Dũng. Nhà thơ đã sáng tạo được hình tượng tập thể những người lính Tây Tiến, miêu tả được vẻ đẹp tinh thần của những con người tiêu biểu cho một thời kì lịch sử một đi không trở lại.

- Thơ ca kháng chiến chống Pháp đã miêu tả thành công hình ảnh người lính. Và Quang Dũng, qua bài thơ Tây Tiến nổi tiếng của mình, đã góp vào viện bảo tàng hình ảnh những người lính đó bức chân dung người lính Tây Tiến rất độc đáo của mình.

Xem thêm những bài văn nêu **cảm nhận về hình tượng người lính Tây Tiến** trong bài thơ Tây Tiến hay đã được Đọc Tài Liệu tuyển chọn.

KIẾN THỨC CƠ BẢN BÀI TÂY TIẾN

Những kiến thức mà các bạn cần nắm vững

TÁC GIẢ QUANG DŨNG

Quang Dũng (1921 - 1988) tên khai sinh là Bùi Đình Diệm, quê ở làng Phượng Trì, huyện Đan Phượng, Hà Nội. Ông học đến bậc Trung học ở Hà Nội. Sau cách mạng tháng Tám, Quang Dũng tham gia quân đội. Từ sau 1954, ông là biên tập viên Nhà xuất bản Văn học.

Xem chi tiết hơn về [tiểu sử nhà thơ Quang Dũng](#)

- Quang Dũng là một nghệ sĩ đa tài: làm thơ, viết văn, vẽ tranh và soạn nhạc. Nhưng Quang Dũng trước hết là một nhà thơ, một hồn thơ phóng khoáng, hồn hậu, lãng mạn và tài hoa - đặc biệt khi ông viết về người lính Tây Tiến và xứ Đoài (Sơn Tây) của mình.

- Quang Dũng chính là lính Tây Tiến; là người trong cuộc, nên ông rất hiểu chiến trường Tây Tiến và người lính mà ông từng yêu mến, gắn bó, nên đã thể hiện họ rất thành công trong bài thơ.

BÀI THƠ TÂY TIẾN

Tây Tiến là bài thơ về người lính của một thời anh hùng rực lửa hồi đầu cuộc kháng chiến chống Pháp. Đó là những chàng trai kinh thành Hà Nội "xếp bút nghiên" lên đường đi đánh giặc ở miền Tây. Ở họ, có cả chất hào hoa nghệ sĩ, có cả cái nhìn lãng mạn mang màu sắc tráng sĩ thời xưa nhưng vượt lên trên hết là vẻ đẹp hồn nhiên, vô tư, coi cái chết nhẹ tựa lông hồng, đi vào cuộc chiến với tất cả nỗi đam mê của người thanh niên yêu nước: "*Chiến trường đi chẳng tiếc đời xanh*"

Đặc sắc của bài thơ là cảm hứng lãng mạn và tinh thần bi tráng. Nhờ cảm hứng lãng mạn, Quang Dũng đã tái hiện được khung cảnh chiến trường Tây Tiến với một vẻ đẹp riêng: vừa dữ dội, ác liệt lại thơ mộng, trữ tình. Bên cạnh những dốc cao, vực sâu, tiếng thét oai linh của Thần Núi "*cọp trêu người*" là những mái nhà thấp thoáng trong mưa bay, những bản làng cơm lên

khó và nhất là những cô gái Mai Châu đẹp như những bông hoa rừng. Nhà thơ cũng ghi lại một đêm liên hoan nơi biên giới Lào - Việt mang màu sắc của xứ lạ phương xa, một buổi chiều trên sông nước Châu Mộc đầy chất thơ với cái "dáng" rất tạo hình của cô lái đò người Thái, cái ngả nghiêng "đung đưa" của những bông hoa trên dòng thác lũ.

Cảm hứng lãng mạn và tinh thần bi tráng đã giúp nhà thơ khắc họa thành công [chân dung người lính Tây Tiến](#) của mình. Quang Dũng không hề né tránh sự chết chóc, gian khổ của người lính; nhà thơ đã nói lên sự thật cái "bi" của chiến trường ác liệt nhưng đã lấy cái "tráng" để át cái "bị" thành chất "bi tráng" của người lính Tây Tiến. Đoàn binh không mọc tóc, quân xanh màu lá mà vẫn dữ oai hùm, vẫn đêm mơ Hà Nội dáng Kiều thơm. Và rải rác biên cương mồ viễn xứ nhưng có hề chi trước cái tư thế ra đi thật đẹp của người lính: Chiến trường đi chẳng tiếc đời xanh. Vẻ đẹp bi tráng ấy đã được đẩy tới đỉnh cao trong hai câu thơ tuyệt bút miêu tả cái chết - bắt tử của các anh:

Áo bào thay chiếu anh về đất

Sông Mã gầm lên khúc độc hành.

Tây Tiến là cuộc sống, là tác lòng, là con người rất thật của Quang Dũng. Cảm xúc mãnh liệt và chân thực đã được một ngòi bút tài hoa diễn tả trong những vần điệu đầy chất nhạc, chất họa, chất thơ, đã truyền được cái dữ dội, hào hùng, cả cái tươi mát của núi rừng Tây Bắc và tâm hồn lãng mạn của những người lính Tây Tiến, làm sống lại hào khí đánh giặc của một thời anh hùng rực lửa không thể nào quên.

Tham khảo thêm một số bài văn [phân tích bài thơ Tây Tiến](#) của Quang Dũng để hiểu rõ hơn về tác phẩm này.

GHI NHỚ

Với cảm hứng lãng mạn và ngòi bút tài hoa, Quang Dũng đã khắc họa thành công hình tượng người lính Tây Tiến trên cái nền cảnh thiên nhiên núi rừng miền Tây hùng vĩ, dữ dội và mỹ lệ. Hình tượng người lính Tây Tiến mang vẻ đẹp lãng mạn, đậm chất bi tráng sẽ còn có sức hấp dẫn lâu dài đối với người đọc.

// Mong rằng nội dung của bài **hướng dẫn soạn văn 12 bài Tây tiến** này sẽ giúp các bạn ôn tập và nắm vững các kiến thức quan trọng của bài học. Chúc bạn luôn đạt được những kết quả cao trong học tập.

[ĐỪNG SAO CHÉP] - Bài viết này chúng tôi chia sẻ với mong muốn giúp các bạn tham khảo, góp phần giúp cho bạn có thể dễ dàng soạn bài Tây tiến một cách tốt nhất. "Trong cách học, phải lấy tự học làm cốt" - Chỉ khi bạn TỰ LÀM mới giúp bạn HIỂU HƠN VỀ BÀI HỌC và LUÔN ĐẠT ĐƯỢC KẾT QUẢ CAO.

DOCTAILIEU.COM